

Starfshópur um forvarnir
Fundur haldinn í Krosseyri, Linnestíg 3,
06.03.2019, kl. 08:30

Fundinn sátu:

Geir Bjarnason, íþrótta- og tómstundafulltrúi Hafnarfjarðar og formaður hópsins, *Kristjana Jokumsen*, deildarstjóri tómstundaþjónustu Víðistaðaskóla, *María Guðmundsdóttir Gígja*, náms- og starfsráðgjafi Víðistaðaskóla, *Kolbrún Björnsdóttir* náms- og starfsráðgjafi Setbergsskóla, *Ásdís Hanna Pálsdóttir*, fulltrúi foreldraráðs, *Anna Sigríður Björnsdóttir*, fulltrúi foreldraráðs, *Haukur Haraldsson*, sálfræðingur fjölskylduþjónustu Hafnarfjarðar og *Íris Dögg H. Marteinsdóttir*, fjölskyldu- og skólaþjónusta BRÚARINNAR.

Vigfús Hallgrímsson, þróunarfulltrúi grunnskóla Hafnarfjarðarbæ og *Íris Dögg H. Marteinsdóttir*, sérfræðingur hjá fjölskyldu- og skólaþjónustu BRÚARINNAR, komu og héldu stuttar kynningar.

Fundargerð ritaði: Íris Dögg H. Marteinsdóttir

Geir Bjarnason fer yfir nokkra punkta frá síðasta fundi og býður Vigfús velkominn.

Vigfús fer yfir sitt starfssvið og hvernig forvarnarvinna tengist hans starfi.

Hann segir að í eðli sínu sé kennsla forvörn.

Vigfús segir frá Verndari sem er námskeið á vegum Blátt áfram og er keyrt á hálfum degi fyrir starfsfólk skóla en um 800 manns hafa sótt þessi námskeið hjá Hafnarfjarðarbæ. Þá segir hann frá því að Blátt áfram fari inn í 2. og 3. bekk grunnskólanna þar sem fjallað er um einkastaði líkamans í gegnum brúðuleikhús, skólarnir hafa val um að keyra þetta námskeið.

Hafnarfjarðarbær er svo með samning við Samtökin '78 um fræðslu til starfsfólks og nemenda. Verkefnið er hannað sérstaklega fyrir Hafnarfjarðarbæ og nýtt starfsfólk bæjarins hefur aðgang að þessari fræðslu í upphafi hvers skólaárs. Upphaflega var það fræðsluráð sem tók ákvörðun um að fá Samtökin '78 til liðs við Hafnarfjarðarbæ og hluti af samningnum er að hinsegin unglingar og foreldrar geta fengið ókeypis ráðgjöf frá Samtökunum '78.

Fræðslan er keyrð annarsvegar fyrir starfsfólk og hins vegar fyrir nemendur í 8. bekkjum grunnskóla Hafnarfjarðar. Fræðslan er inn í 8. bekk meðal annars vegna þess að betra er að halda utan um og halda við fræðslunni á þann hátt. Umsjónarkennari er alltaf inn í bekk þegar fyrirlesarar frá Samtökunum '78 eru með fræðsluna.

Vigfús segir ákveðinn vanda í utanaðkomandi fræðslu þegar það kemur að því að fylgja henni eftir og svo alltaf spurning hversu mikið eigum við að fara til utanaðkomandi aðila og hversu mikið eigum við að gera sjálf.

Geir Bjarnason kemur inn á geðfræðslu Hugrúnar. Hann segir að fræðsluráð hafi verið að svara kalli um aukna fræðslu er varðar líðan barna og unglinga. Hugrún búin að fara hring í 9. bekkjum grunnskólanna.

Umræða í tengslum við þessa fræðslu. Mikilvægt að foreldrar fái upplýsingar um fræðslun áður og að það sé fulltrúi skóla inni í bekk þegar fræðslan fer fram svo hægt sé að fylgja fræðslunni eftir innan skólans, það sé mikilvægt ef það á að vera valdefling, þá þarf skólinn að geta tekið við og haldið áfram með fræðsluna. Einnig var rætt hvernig við nálgumst fræðslu og samtöl almennt um líðan barna. Mikilvægi þess að byrja fræðslu fyrir og einblína á félags- og tilfinningabjálfun hjá nemendum snemma, ef við erum með geðræktarfræðslu innan skólanna þá þekkja börnin sínar eigin tilfinningar og annara fyrir og auðveldara fyrir þau að vinna með þær.

Vigfús heldur áfram að segja frá þeirri forvarnarfræðslu sem er inn í grunnskólunum.

Jón Jónsson fer í 8. bekk og er að fjalla um jákvæðan lífsstíl. Fjallar um rafrettur, munntóbak o.fl.

KVAN – Hafnarfjarðarbær kaupir það verkefni fyrir umsjónarkennara í 5. bekkjum grunnskólanna, einhverjir skólar völdu að umsjónakennarar í 6. bekk færu frekar.

Þá hafa u.þ.b 25 kennarar setið námskeið KVAN. Hugmyndin er sú að metta miðstigið, það er fara hringinn, velja þá sérstaklega hvaða kennarar á miðstigi vantar fræðsluna. KVAN gengur út á að styrkja samskiptin í bekknum. Vigfús segir kennara almennt ánægðar með þetta námskeið.

SMT – ákveðin þáttur forvarna.

PMTO – núna erum við að horfa á hvað er á undan hegðuninni. Talar um SEL (e. Social-Emotional learning) félags- og tilfinningafærni, í því samhengi. Vigfús segir okkur ekki eiga beint námskrá fyrir félags- tilfinninga- og hegðunarfærni.

Vigfús fer aðeins í aðalnámsskrá, hvergi beint gert ráð fyrir forvörnum í viðmiðunarstundaskrá.

Lífsleikni fellur til dæmis undir samfélagsgreinakennsla – stendur ekki í aðalnámsskrá hvaða greinar eiga að fá mikinn tíma þá er það Hafnarfjarðarbær eða hvers skóla að ákveða það. Undir

Samfélagsfræðinni eru þau viðfangsefni sem við erum að fást við í tengslum við forvarnir. Samfélagfræðikennarar hafa gagnrýnt þetta. Eiga að sinna þessum viðfangsefnum þar sem við erum að fást við forvarnir.

Vigfús ræðir um aðalnámskrá og breyttar áherslur þar. Árið 1999 var settur auka kraftur í lífsleiknikennslu og tölvukennsla og veltir upp hvort það hafi verið á kostnað íslenskukennslu. Þá segir hann að við séum að skipta um kerfi, erum að fara frá markmiðasetningarkennsla yfir í hæfniviðmið.

Þá segir Vigfús frá forvarnaráætlun sem er aðgengileg starfsfólki Hafnarfjarðarbæjar á innrives sveitarfélagsins.

Starfshópar sem eru í gangi

- Starfshópur þar sem verið er að skoða að búa til ramma fyrir starfsmenn skólanna með áherslum á samskipti foreldra og starfsfólks. Mikilvægt að hafa fast verklag sem allir aðilar geta stuðst við. Vigfús reiknar með að starfshópurinn skili þessu af sér í vor. Ætti að vera fyrirbyggjandi.
- Þá er starfshópur kominn í gang sem vinnur að því að samræma skráningar og viðbrögð skóla í tengslum við fjarvistir nemenda. Áætlað er að það verklag verði samvinnuverkefni allra grunnskólanna í Hafnarfirði. Hvað þarf að gera áður en málum er vísað til Barnaverndar eða í BRÚNNA. Vigfús segir að þetta verðir kynnt 3. maí og þá skoðað hvort það sé samstaða fyrir því að keyra þetta, sama regla fyrir alla.

Umræður með Vigfúsi

- Samskipti foreldra og kennara, vangaveltur um það verklag. Útskýrt að þetta snúist einna helst um að starfsfólk hafi verklag til að styðja við og vísa í ef um koma samskipti sem eru t.d. flókin.
- Talað um mikið efni í hverju fagi, undirgreinar í samfélagsfræði séu 9 og þar undir sé til dæmis lífsleiknikennsla. Þá er rætt að það geti verið þungt fyrir kennara að ná utan um 9 námsgreinar. Velt upp hvort bærinn þurfi ekki að festa stefnu er varðar geðrækt og/eða lífsleiknikennslu í leik- og grunnskólum bæjarins.
- Farið yfir lífsleiknikennslu sem afgangsfag. Hverjir kenna það? Hvaða efni? Af hverju er ekki skýr stefna. Það er mikil forvörn í því að hafa markmiðin skýr og að þau skiptist skýrt á milli bekkjardeilda.
-

Við þökkum Vigfúsi kærlega fyrir góða yfirferð.

Íris Dögg kynnir BRÚNNA, nýtt verklag sem verið er að þróa hjá Hafnarfjarðarbæ.

Það hafa verið gerðar ótal margar skýrslur þar sem fjallað er um líðan barna og unglinga og mikilvægi þess að við grípum fyrir inn í til að koma í veg fyrir að vandi aukist. Þá hafa þessar skýrslur einnig fjallað um hve óljós ábyrgðarskiptin eru, hver á að gera hvað og hver ber ábyrgð á vinnslu máls og mikilvægi þess að stigskipta þjónustunni. Þetta er það sem Hafnarfjarðarbær er að reyna að bæta með nýju verklagi BRÚARINNAR.

Íris fer lauslega yfir að hvernig þróun BRÚARINNAR hefur verið og að vinnuferlið hafi hafist haustið 2016.

Markmið BRÚARINNAR eru meðal annars, að auka lífsgæði barna og fjölskyldna í Hafnarfirði með því að auka þjónustu á fyrri stigum. Þá er eitt af markmiðunum að auka samvinnu á milli fræðslu- og frístundaþjónustu og fjölskylduþjónustu Hafnarfjarðar og nýta þau úrræði og sérþekkingu sem er nú til staðar hjá Hafnarfjarðarbæ m.a. útí skólunum og fjölga úrræðum hjá sveitarfélaginu.

BRÚIN byggist á samvinnu þeirra aðila sem eru í nærsamfélagi barnsins.

Aukin þjónusta fer fram í gegnum lausnateymi leik- og grunnskólanna. Í lausnateyimum sitja fagaðilar á vegum skólans, ásamt ráðgjöfum frá fjölskylduþjónustu, sálfræðingum og/eða sérkennslufulltrúum frá fræðslu- og frístundaþjónustu. Hlutverk lausnateyma er að kortleggja stöðu barns og leita sameiginlegra lausna, barni og fjölskyldu þess til stuðnings. Í lausnateymi er nám, hegðun, þroski og/eða líðan barns rædd með samþykki foreldra og viðunandi úrræði virkjuð til að bregðast fyrir við erfiðleikum eða aðstæðum barnsins.

Unnið er eftir þessari nýju nálgun fyrst í stað í sjö leikskólum og þremur grunnskólum. Skólarnir taka þátt í þróun þessa nýja vinnulags sem síðar verður innleitt í alla leik- og grunnskóla bæjarins. Þrír starfsmenn hafa verið ráðnir til að tryggja þessu brautargengi, styðja við þróun þess og fylgja eftir mótun nýrra úrræða. Ekki er um tímabundið verkefni að ræða heldur breytt verklag í þjónustu við börn og fjölskyldur þeirra.

Skólarnir sem eru nú þegar komnir inn í BRÚNNA eru:

1. Áslandsskóli, Stekkjarás og Tjarnarás.
2. Víðistaðaskóli, Álfaberg, Norðurberg og Víðivellir.
3. Öldutúnsskóli, Hvammur og Smáralundur.

Íris fer yfir hvernig ferill grunnskóla og ferill leikskóla í lausnateyimum er og hvernig lagt er upp með að fram fari lausnaleyti með þverfaglegri nálgun. Þá segir hún frá því hvernig verið er að skoða vinnslu mála bæði hjá fræðslu- og frístundaþjónustu, fjölskylduþjónustu og útí leik- og grunnskólunum og

mikilvægi þess að öll úrræði sem nú þegar séu til staðar séu nýtt og að samvinna á milli fagfólksins sem koma að barninu og fjölskyldunni sé eflid.

Ekki er vitað hvenær fleiri skólar bætast við en það verður skoðað útfrá niðurstöðum viðhorfskönnunar sem senda var út á starfsfólk í lausnateymum skólanna og foreldra sem hafa fengið þjónustu í gegnum BRÚNNA, ásamt því að rýna þurfi í fleiri þætti, en verklagið mun fara í alla leik- og grunnskóla bæjarins.

Íris talar þá um að snemmtæk íhlutun hafi mikið fornvarnargildi og verið sé að koma í veg fyrir frekari vanda hjá barni og fjölskyldu þess. Aftur á móti sé mikilvægt að efla geðræktarstarf til að sinna heilsueflingu og vera á þann hátt með fyrirbyggjandi aðferðir.

Þá er segir Íris frá nokkrum hliðarverkefnum sem hafa farið í gang meðfram BRÚNNI og þau úrræði sem nú þegar hafa breyst og orðið hluti af BRÚNNI.

Umræður með Írisi:

Ekki gafst tími fyrir umræður eftir kynningu Írisar.

Fundi slitið kl. 10:05.